

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ГДАНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)
ОБЛАСНИЙ КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ТУРИЗМУ»**

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ
ІМЕНІ С. З. ГЖИЦЬКОГО
ІНСТИТУТ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА
ПОЛІТЕХНІКА»**

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ІВАНА ОГІЄНКА

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ»**

Черкаси - 2025

Теорія і практика розвитку туризму: досвід, проблеми, інновації : матеріали III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, м. Черкаси, 20 лютого 2025 року / за заг. ред. С. М. Домбровської. Черкаси : НУЦЗ України, 2025. 219 с.

Редакційна колегія:

Домбровська С.М.- в.о. проректора з наукової роботи НУЦЗ України, д.держ.упр., професор, Заслужений працівник освіти України (*відповідальний редактор*);

Косолапов О.М.- начальник навчально-наукового інституту управління та безпеки населення НУЦЗ України, к.психол.н.;

Леоненко Н.А. - завідувач кафедри менеджменту навчально-наукового інституту управління та безпеки населення НУЦЗ України, д.держ.упр., професор;

Поступна О.В. - доцент кафедри менеджменту навчально-наукового інституту управління та безпеки населення НУЦЗ України, д.держ.упр., професор;

Тюріна Д.М. - доцент кафедри менеджменту навчально-наукового інституту управління та безпеки населення НУЦЗ України, к.пед.н., доцент;

Семілюк О.С. - старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з дослідження проблем управління у сфері цивільного захисту навчально-наукового інституту цивільного захисту НУЦЗ України, PhD у галузі знань публічне управління та адміністрування (*секретар оргкомітету конференції*)

У матеріалах III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теорія і практика розвитку туризму: досвід, проблеми, інновації» висвітленні результати наукових досліджень з актуальних проблем туризмології, туристичної практики, публічного управління та адміністрування в галузі туризму, аналізу соціально-економічних аспектів функціонування туристичного бізнесу як важливої складової світового господарства, визначення та обґрунтування перспективних напрямків інноваційного розвитку туристичної індустрії.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, теоретиків і практиків туристичного бізнесу, представників влади, працівників мас-медіа та ін.

Матеріали конференції друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.

СЕКЦІЯ 2
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТУРИСТИЧНОГО
БІЗНЕСУ

АЛДОШИНА Марія	
Маркетинговий аспект сучасного просування туристичних напрямків.....	103
БОНДАРЕНКО Вікторія	
SWOT-аналіз розвитку інклюзивного туризму в Україні.....	105
БОЧАРОВ Євген	
Вплив російсько-української війни на міжнародні авіаперевезення в Європі.....	107
БУРМА Андрій	
Сутність, види та найбільш популярні туристичні подорожі з медичного туризму	109
ДІЩУК Михайло	
Сучасні технології в байкпакінгу: навігація, спорядження, мобільні додатки.....	111
ІВАНЧУК Світлана, СТЕПАНЮК Олександр	
Наукові засади розвитку екологічного туризму в Україні та світі.....	113
КАЛЬКО Андрій, КОВАЛЬЧУК Сергій, ЛИХАЧ Анастасія	
Заклади розміщення туру «Звягель: місто історії».....	115
КІЩЕНКО Аміна	
Соціальна відповідальність у сфері готельно-ресторанного бізнесу.....	118
КРУПСЬКИЙ Олександр, СТАСЮК Юлія	
Психологічний туризм як новий тренд у рекреаційній індустрії.....	120
ЛАГУТІНА Мирослава	
Розвиток готелів формату «все включено».....	123
МАСЛОВА Олена	
Вплив війни на розвиток екологічного туризму у Харківській області: виклики та перспективи.....	125
МІРОШИНА Ангеліна	
Організація та управління готельними послугами.....	126
НАЙДИЧ Ангеліна	
Шляхи розвитку сільського зеленого туризму в Україні.....	128
НОВИЦЬКА Анастасія	
Розробка туристичного туру «Екстремальний вікенд на компанію»: методико-технологічні аспекти організації туристичної діяльності.....	131
НЯМЕЩУК Ганна, ОСІПОВ Ілля	
Організація бізнес-процесів міжнародної діяльності українських компаній.....	133
ОЛІЙНИК Валентина	
Подієвий туризм як засіб популяризації локацій всесвіту Гаррі Поттера.....	135
ПОГОСЯН Леон	
Аналіз еволюції гірськолижного туризму в Україні: від зародження до сучасності	137
ПОГУДА Олексій	
Особливості функціонування авіакомпаній України в умовах війни та невизначеності.....	139

Література

1. Калько А. Д., Коротун С. І., Скорина Т. М., Раковський К. С., Лихач А. О. Заклади харчування та розміщення мілітарного туру «Звягель: місто історії». Індустрія гостинності: стан, тенденції та тренди розвитку: матеріали II Всеукр. наук.-практ. конференції «» (17 жовтня 2024 р.). Вінниця: ВТЕІ ДТЕУ, 2024. С. 238-245.
2. Віртуальний музей міста Звягель (Новоград-Волинський). [Електронний ресурс] : [Сайт]. URL: <https://zwiahel.info/> (дата звернення 24.02.2024).
3. Місто. Новоград.City. [Електронний ресурс] : [Сайт]. URL: <https://novograd.city/articles/events> (дата звернення 25.02.2024).

КІЩЕНКО Аміна, здобувачка вищої освіти, 1 курс,
Науковий керівник: **ПОГУДА Наталія**, д. е. н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Постановка проблеми. Сучасний готельно-ресторанний бізнес є одним з найбільш динамічних і прибуткових сегментів індустрії гостинності. Завдяки процесам глобалізації та розвитку туризму попит на послуги готелів і ресторанів постійно зростає, що сприяє економічному прогресу та створенню нових робочих місць. Однак, разом із позитивними ефектами, ця галузь також викликає низку проблем для суспільства та навколишнього середовища. Серед основних викликів варто зазначити надмірне використання природних ресурсів, накопичення значної кількості відходів та недостатню увагу до екологічних аспектів діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Зростаюча обізнаність споживачів щодо соціальних і екологічних питань підвищує їхні вимоги до соціальної відповідальності компаній.

Постановка проблеми полягає в тому, що багато підприємств готельно-ресторанної сфери орієнтовані лише на отримання прибутку, нехтуючи соціальними й екологічними аспектами своєї діяльності. Такі підходи можуть призвести до зниження довіри з боку споживачів, негативного впливу на навколишнє середовище та створення напружених соціальних умов серед працівників. Вирішення цієї проблеми потребує впровадження концепції соціальної відповідальності бізнесу, що охоплює комплекс заходів, спрямованих на сталий розвиток, етичне управління та підтримку соціальних ініціатив.

Виклад основного матеріалу. Соціальна відповідальність у готельно-ресторанному бізнесі є важливим елементом взаємодії з усіма стейкхолдерами. Серед найбільш вагомих учасників варто виокремити клієнтів, які очікують від готельних і ресторанних закладів не тільки високоякісні послуги, але й етичне ставлення до довкілля та соціальних питань. Соціально відповідальні компанії, які дотримуються етичних стандартів, можуть залучити лояльних клієнтів, які підтримують сталий розвиток; співробітники, для яких важливо забезпечити належні умови праці, гідну оплату, а також сприяти розвитку професійних навичок працівників; постачальники, від взаємодії із якими можна досягти зменшення екологічного впливу і забезпечити бізнес продуктами та послугами, що відповідають високим стандартам і принципам сталого розвитку; інвестори та суспільство

(бізнес повинен брати на себе відповідальність за вплив на довкілля і на соціальні процеси в регіоні).

Найбільш поширеними напрямками соціальної відповідальності, які реалізується підприємствами готельно-ресторанного бізнесу доцільно розглянути:

Екологічна відповідальність, де готельно-ресторанний бізнес споживає значні ресурси, такі як вода, електроенергія, харчові продукти. Тому, важливо знижувати негативний вплив на довкілля. Готелі та ресторани впроваджують та можуть підтримувати наступні екологічні ініціативи:

- використання енергоефективних технологій (LED-освітлення, інтелектуальні системи освітлення та датчики руху, сонячні панелі та інші відновлювані джерела енергії);
- сортування та переробка сміття;
- зменшення використання одноразового пластику;
- використання локальних та органічних продуктів для приготування страв.

За даними дослідження Всесвітньої туристичної організації (UNWTO), готелі, які впроваджують еко-програми, не тільки знижують витрати, але й підвищують лояльність клієнтів [1].

Розвиток персоналу, оскільки соціальна відповідальність включає забезпечення належних умов праці для співробітників. Важливо дотримуватися трудового законодавства, створювати комфортні умови та надавати можливості для навчання і розвитку. Це може включати як справедливу оплату праці та дотримання стандартів безпеки, так і регулярні тренінги для підвищення кваліфікації та програми підтримки здоров'я та добробуту працівників.

Готельні мережі, такі як Marriott International, впроваджують ініціативи для розвитку персоналу та забезпечують рівні можливості незалежно від гендерної чи національної приналежності [2].

Залучення та підтримка місцевої громади, що включає:

- підтримку місцевих підприємців та постачальників;
- участь у благодійних ініціативах та соціальних проектах;
- організацію освітніх програм та стажувань для місцевої молоді.

Наприклад, мережа готелів Hilton активно підтримує локальні громади через ініціативу Travel with Purpose, яка спрямована на створення 1 мільйона можливостей для місцевих жителів до 2030 року [3].

Відповідальність перед клієнтами, де надання якісних послуг та турбота про клієнтів є ключовими аспектами соціальної відповідальності. Це включає:

- дотримання стандартів якості та безпеки харчових продуктів;
- створення інклюзивного середовища для всіх гостей, включно з людьми з особливими потребами;
- впровадження політик прозорості та захисту персональних даних клієнтів.

Незважаючи на очевидні переваги, впровадження соціальної відповідальності має свої виклики, до найбільш вагомих належать:

- фінансові витрати;
- нестача знань і навичок, оскільки не всі підприємці обізнані з принципами соціальної відповідальності;
- необхідність довгострокового планування, так як ефект від соціальних ініціатив проявляється не відразу, що може бути складно для малого бізнесу, до якого належить

значна частина підприємств готельно-ресторанного бізнесу. Однак, у довгостроковій перспективі соціально відповідальний бізнес отримує переваги у вигляді позитивного іміджу, лояльності клієнтів та підвищеної ефективності.

Соціальна відповідальність у готельно-ресторанному бізнесі є не лише важливим аспектом сучасного управління, а й стратегічним інструментом для досягнення сталого розвитку та конкурентоспроможності. Упровадження соціально відповідальних практик дозволяє підприємствам забезпечити баланс між отриманням прибутку та створенням позитивного впливу на суспільство й довкілля.

Висновки. Таким чином, соціальна відповідальність у готельно-ресторанному бізнесі – це не лише модний тренд, а необхідна умова для успішного й стійкого розвитку в сучасному світі. Компанії, які впроваджують соціально відповідальні практики, отримують численні переваги, такі як підвищення репутації, лояльність клієнтів, оптимізація витрат та позитивний вплив на навколишнє середовище та суспільство загалом. Майбутнє готельно-ресторанної індустрії залежить від здатності підприємств поєднувати прибутковість із відповідальністю перед людьми та планетою.

Література

1. World Tourism Organization. Sustainable Development of Tourism. URL: <https://www.unwto.org/sustainable-development> (дата звернення: 11.12.2024).
2. Marriott International. Environmental, Social & Governance Global Progress. URL: <https://serve360.marriott.com/wp-content/uploads/2024/07/2024ESGProgress.pdf> (дата звернення: 11.12.2024).
3. Hilton. Travel with Purpose 2023 Report. URL: <https://esg.hilton.com/wp-content/uploads/sites/4/2024/05/2023-Travel-with-Purpose-Report-ADA-final.pdf> (дата звернення: 11.12.2024).

КРУПСЬКИЙ Олександр, к. психол. н., доцент

СТАСЮК Юлія, старший викладач

Дніпровський національний університет ім. Олесь Гончара, м. Дніпро

ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТУРИЗМ ЯК НОВИЙ ТРЕНД У РЕКРЕАЦІЙНІЙ ІНДУСТРІЇ

У сучасному світі зростає популярність туризму, орієнтованого на психологічне «відтворення» особистості, що поєднує відпочинок, психотерапію та саморозвиток. Зростаючий попит на подорожі, які забезпечують емоційно значущі та трансформуючі досвіди, вимагає розширення розуміння психологічних аспектів туризму, таких як зниження стресу, самопізнання, соціальна взаємодія та культурне збагачення. Це актуалізує потребу у вивченні механізмів впливу туризму на гармонізацію внутрішнього стану особистості та її взаємин із навколишнім світом.

Водночас туризм загалом, зокрема й психологічний туризм, має як позитивний вплив на особистість, так і створює виклики для довкілля, зокрема ризики для збереження культурних та природних ресурсів [4]. Використання таких методів, як ландшафтна терапія, фототерапія, анімалотерапія чи відвідування «місць сили», вимагає більш глибокого